

מסורת הש"ס

(א) חזקוני קט"ז: (ב) ש"י חספתי שבת ס"ז: ד"ה ד'למך וכו' (ג) נברות י"ט לעיל י"ט, ד' (ד) כ"ב ט"ז: (ה) ד"ה י"ט חזקוני ד"ה (ה) א"ן ש"י גר"ף שבע"ט פ"ה על י"ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלא להסי' שנוטק אמר לפניו לא כן שאלתי כי אלא לנדר העולם אמר להם לא תבורחו אמר לעמוד: (ב) שם איך יוכלו לעמוד: לא: (ג) שם דמית שבעין ששין א"ל אבא עמלא בתרובא אשכחתי: (ד) שם שם"ע לזיה ק"ה רפיק ברברא יכזו ליה שלמא: (ה) ש"י בריש העמוד כ"ל ד"א בשם ותיבת דמכ"ב נחחק, זכ"ו רבי דאין טווח על בני אדם לזייט: (ו) ד"ה חרץ כ"ו תפלת חקוק סג"ד: (ז) ד"ה פר וינשע עליו סמיכה והצלו: (ח) ד"ה אלתא כ"ו ואלט גבול אהא ומפשה של גשמים צידו של אליהו גרסינן: (ט) לא נמלא שם שמים מהחלל בתמייה, (י) שאלתו נשבע חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי (מלכים א' ח) והמה נשבע שתי אהה זו עד שיכרו גשמים: נמלא שם שמים מהחלל על ידך, דזה אה זבא לדי שבעת שוא: מסהוא, לשון חטא כלומר (ה) הוה הולך

הגהות הגר"א

[א] גמרא גורני עלין נדור, כ"ב ואל על אלא:

לעוי רש"י

בולייץ, פטריות.

מוסף רש"י

ובלילי שבתות, שסל מלויין בשבתות (דברים י"ד), אלמלא חוני אהרן, שלא שנקו שגזולה ומחשבות (ברכות ט"ז), גורני עלין גידודי, לפי שתימור ויש המנקס על עסק גשמים לא כן שאלתי כמה עניים (סו"ט), או חבורות או מיתות, אס אין לאלס חזקוני טו' שיעות (ב"ב טו:).

סדר תעניות אלו פרק שלישי תענית

בג.

תורה אור השלם

1. עונותיכם הטו אלה ותשאוניכם מנעו הטוב מכם: ירמיהו ה כה
2. על משמרתו אעמדה ואתיצבה על מצור ואצפה לראות מה ידבר בי ומה אשיב על תוכחתו: חבקוק ב א
3. ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך: משלי כג כה
4. ותגוד אומר ויקם לך ועל דרכך נגה אור: איוב כב כה
5. בי השפילו ותאמר גזה ושח עיני ישעי: איוב כב כט
6. שיר הפעולות שבוש יי את שיבת ציון היקינו באת שיבת ציון היקינו התלים קב א

רבינו חננאל

בעתם בלילי ד' ובלילי ז' וכן היו בימי שמעון בן שטח, עד שנעשו חזיתם ככליות ושעורים כזיתים ועדשים כדנירים, וצדור מהם דוגמה לדורות להרויץ כמה החטא גורם, שנאמר ותחתיתם מנעו הטוב מכם, וכן מציינו בבנין בית המקדש, ירדו גשמים בלילות, ולמחר נשבה הרוח ונתפורו העבים וזרחה השמש והשיכמו כל אחד ואחד למלאכתו, להרויץ שמלאכת שמים בידיהם, תנו רבנן פעם אחת יצא רוב אור ולא ירדו גשמים שלחו לחוני המעגל להתפלל בתפלתו ולא ירדו גשמים כו'. מפשה דחוני המעגל דגם שבעים שנה זכור, ומעשה דאבא חלקיה בר בריה דחוני המעגל דאצטריך לעבא למיטרא, ושדרו רבנן לותתיה ואשכחיה רבנן דקא רפיק דבריא יחבר ליה שלמא כו'.

רבינו גרשום

בלילי רבעיות, שאין בני אדם מצויים לחזק מפני אגרת בת מחלת, אם נמחה, נחכסה, צריך אתה להתנדות, שמיטת דברים כלפי מעלה, ת"ר פעם אחת וכו', היינו (פ"ט) [פ"א] עצמו דמתניתין, עג עגה, (ו) צד צורה, ראינון ולא נמות, בתימא, בשביל שראינון לא נמות, שאלו היו שנים כשני אליהו, שאין מפתחות של מטר ביד הקב"ה, לא נמצא שם שמים מתחלל, שנמצאת מחלל את שבעתו, משיגת, סלע, רמכי, ולדות, י"ה, הברא, שיהא לו חבר טוב שנוהג לו כבוד,

ומוטא: לשם הגוים. סנהדרין: דור שיהא אפל מרוב זעור שלא ירדו גשמים: הושעם חפלתך, מן המיתה שהצלת עליהם שזעב: של אוטו לדיק, חוני המעגל היה מלמעט על המקרא הזה: שיר המעלות. לשון עילוי: היינו כחולמים, כחלוס נדמה גלות צבל שהיה שבעים שנה: שבעין שני בחלמא, צמתייה מי איתא דניים שבעין שנים בחלמיה (ו) ויש אדם ישן שבעים שנה זשינה אחת: עד שבעין שניו, לא טעין פירא בטעינא קמייתא: (ז) יתיב, חוני המעגל וקא כריך רפתא: הכי גרסי' אנה עלמא חצורבא אשכחתייה כי היכי דסתלי לי אהפסי אנה נמי אישפיל נברא: אהדרא ליה משוניא, עלתה סביבותי סן סלע: ואיכסי מעינא דאינשי, ולא אשכחיהו הסס: רמכי רמכי, וולדי וולדות צללו השנים דניים, מעוברת זכר הימה וחזר וזבא עליה והולידו: אמר להו, שאל להון ננו של חוני המעגל קיים הוא: סבינא לן סך שמעתסא, מונגם לנו שמועה זו כאליו למדוהו בחייו של חוני המעגל שהיה מפרקה לנו ומגיה לנו יפה יפה: או חצורבא או מיוסוא, ולא גרסינן הכא כחצרי דאיוז אלא צבא צמרא (ק"ה טו:) גני מעשה דאיוז אס אין חצירי של לא אדם ויהינן זו כבוד כעמילינה נוח לו שימות. (ז) אי נמי משום (ז) הן צרינו לא כמוז כספרינו: רפיק צדצרא, עודר צדשה: לא

גשמי בורות שיחין ומערות ירדו בזעף עד שכל טפה וטפה כמלא פי חבית ושיערו חכמים שאין טפה פחותה מלוג אמרו לו תלמידיו רבי ראינוך ולא נמות כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא לאבד העולם אמר לפניו לא כך שאלתי אלא גשמי רצון ברכה ונדבה ירדו כתיקנן עד שעלו כל העם להר הבית מפני הגשמים אמרו לו רבי כשם שהתפללת שירדו כך התפלל וילכו להם אמר להם כך מקובלני שאין מתפללין על רוב הטובה אעפ"כ הביאו לי פר הודאה הביאו לו פר הודאה סמך שתי ידיו עליו ואמר לפניו רבש"ע עמד ישראל שהוצאת ממצרים אינן יכולין (ג) לא ברוב טובה ולא ברוב פורענות כעסת עליהם אינן יכולין לעמוד ועמדתה טובה אינן יכולין לעמוד יהי רצון מלפניך שיפסקו הגשמים ויהא ריוח בעולם מיד נשבה הרוח ונתפורו העבים וזרחה החמה ויצאו גשמים רבים ומטיר (ד) שאלתו נשבע חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי (מלכים א' ח) והמה נשבע שתי אהה זו עד שיכרו גשמים: נמלא שם שמים מהחלל על ידך, דזה אה זבא לדי שבעת שוא: מסהוא, לשון חטא כלומר (ה) הוה הולך

(א) דכתיב בעפס, זהו צלילי רביעיות וצלילי צמות דלחן טורח לצני אדם להינס הולכין לזכרים צלילי רביעיות מפני אגרת בת מחלת כספתיים (דף ק"ב): שן מלינו, כלומר ושמה תאמר אין סיפק בגשמים של צ' לילות בשבת מפניו צימי שמעון בן שטח כו' ולרדו, קשרו ואזרו: הורדום, סתר בנין לערלא וצנה בנין יפה ממנו צ"ב (דף טז:) עוגה, שורה עגולה כמו עוגה שהיא עגולה: כדרך שפשה חצקוק, כדמפרש בתרגום של תפלת חצקוק (ז) על משמרתו אעמדה כמין בית האסורים עשה וישב: ראיוןך ולא נמות, נראה אומך ולא נמות זשיסותא, השתדל שלא נמות זבעז מפני עלינת גשמים: פר הודאה, להמדות עליו ועשה (ז) לו סמיכה והציאו שלמים, חוני זומן הצית היה: כמדין ופטריוס, צולי"ך זבעז"ל שילאו מלחוח הגשמים וירעו כי של זרכה היו: אלמלא חוני אהא, ואדם גדול (ז) נגודם, שמנדק על כבוד הרב סהטיה זכרים ואמר לא כך שאלתי: שאלמלא היו שנים כשני אליהו, גזירת עלינת גשמים: ומפשה של גשמים צידו של אליהו גרסינן: לא נמלא שם שמים מהחלל בתמייה, (י) שאלתו נשבע חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי (מלכים א' ח) והמה נשבע שתי אהה זו עד שיכרו גשמים: נמלא שם שמים מהחלל על ידך, דזה אה זבא לדי שבעת שוא: מסהוא, לשון חטא כלומר (ה) הוה הולך

גשמי בורות שיחין ומערות ירדו בזעף עד שכל טפה וטפה כמלא פי חבית ושיערו חכמים שאין טפה פחותה מלוג אמרו לו תלמידיו רבי ראינוך ולא נמות כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא לאבד העולם אמר לפניו לא כך שאלתי אלא גשמי רצון ברכה ונדבה ירדו כתיקנן עד שעלו כל העם להר הבית מפני הגשמים אמרו לו רבי כשם שהתפללת שירדו כך התפלל וילכו להם אמר להם כך מקובלני שאין מתפללין על רוב הטובה אעפ"כ הביאו לי פר הודאה הביאו לו פר הודאה סמך שתי ידיו עליו ואמר לפניו רבש"ע עמד ישראל שהוצאת ממצרים אינן יכולין (ג) לא ברוב טובה ולא ברוב פורענות כעסת עליהם אינן יכולין לעמוד ועמדתה טובה אינן יכולין לעמוד יהי רצון מלפניך שיפסקו הגשמים ויהא ריוח בעולם מיד נשבה הרוח ונתפורו העבים וזרחה החמה ויצאו גשמים רבים ומטיר (ד) שאלתו נשבע חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי (מלכים א' ח) והמה נשבע שתי אהה זו עד שיכרו גשמים: נמלא שם שמים מהחלל על ידך, דזה אה זבא לדי שבעת שוא: מסהוא, לשון חטא כלומר (ה) הוה הולך